

Attraktivitet - for hva og hvem?

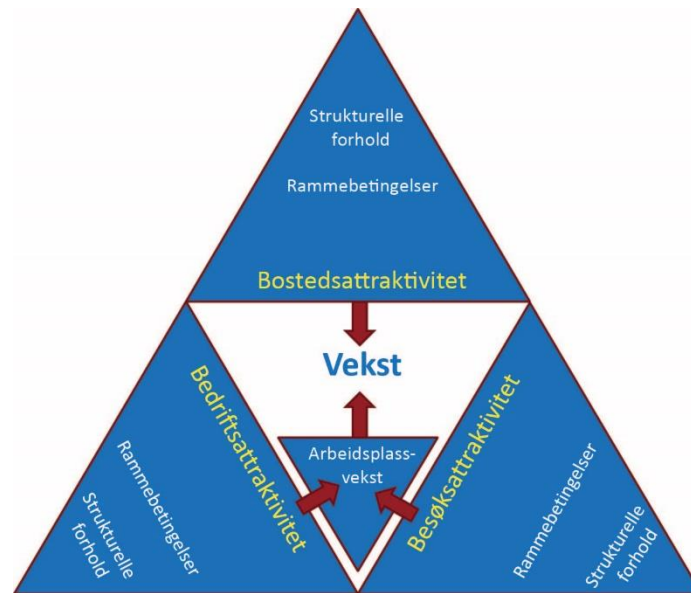
Hildegunn Nordtug, Distriktsenteret

Bolystprogrammet (2009-2013)

Mål: «Norske distriktskommuner skal bli mer **attraktive** å bo i og flytte til».

Telemarksforskning Programteori for **attraktivitet** (2013)

Skille mellom flytting som skyldes stedlig
attraktivitet og flytting som skyldes
andre forhold

NOU 2020:12 Næringslivets betydning for levende og bærekraftige lokalsamfunn

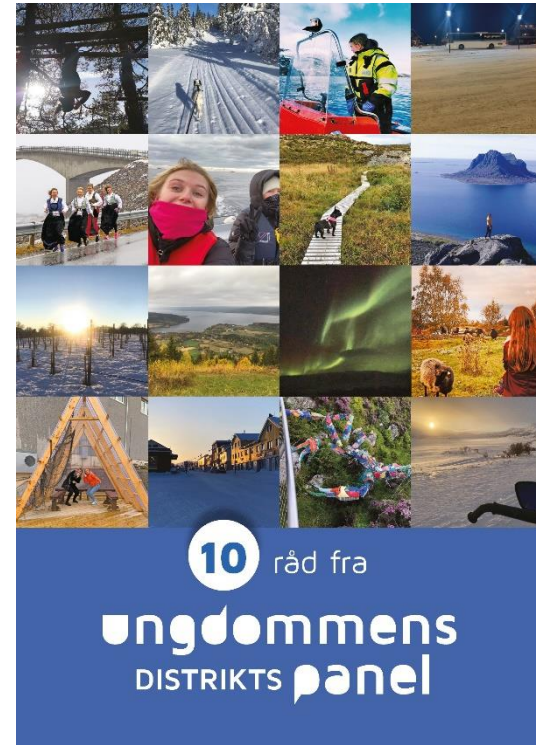
«Arbeidsplassutviklingen i næringslivet i distriktskommunene forklarer bare en liten del av den svake befolkningsutviklingen. Det betyr at en distriktpolitikk som bare er innrettet mot næringslivet bare vil ha en begrenset effekt på et synkende folketall med påfølgende aldring i befolkningen i distriktskommunene. En vellykket distriktpolitikk må også medvirke til en mer balansert utvikling i antall arbeidsplasser i offentlig sektor mellom sentrum og periferi og i tillegg ha effektive tiltak som gjør det **mer attraktivt å flytte til eller bli boende i distriktene.**»

NOU 2020:15 Det handler om Norge — Utredning om konsekvenser av demografiutfordringer i distriktene

«Flyttestrømmen fra bygdene blir mindre, og etter hvert blir den så liten at den mange steder vil kunne oppveies av **litt** innvandring og av de **få** som flytter motsatt vei. [...] Utfordringen blir med dette ikke folketallet eller flyttestrømmene i seg selv, men **livskvaliteten**. Den mest akutte utfordringen handler om tilgang til grunnleggende tjenester, og hvilken **kvalitet** de har. [...] Den mest grunnleggende utfordringen er imidlertid om, og i så fall hvordan, vi kan få flere unge mennesker med bakgrunn fra sentrale strøk til å **bosette seg** i distriktene.»

Ungdommens distriktspanel

Gi ti råd til regjeringen om fremtidens distriktpolitikk: Hva bør regjeringen gjøre for det skal være godt og **attraktivt** å bo og arbeide i hele Norge også i framtida

www.distriktssenteret.no

«**Attraktivitet** handler om å utvikle gode og velfungerende kommuner og regioner der innbyggere, næringsliv og besøkende ønsker å være.»

www.distriktssenteret.no

«**Attraktivitet** handler om å utvikle gode og velfungerende kommuner og regioner der **innbyggere**, næringsliv og besøkende ønsker å være.»

www.distriktssenteret.no

«**Attraktivitet** handler om å utvikle gode og velfungerende kommuner og regioner der **innbyggere**, næringsliv og besøkende ønsker å være.»

Barn og unge
Voksne
Tilflyttere

Fire viktige bli-faktorer

Arbeid - varierte - , kompetanse-, jobb for to, ta med jobben hjem

Bolig – mangfold, større variasjon

Godt oppvekstmiljø og utdanningsmuligheter

Godt sosialt miljø og møteplasser

Barn og unge

Distriktssenteret
Kompetansesenter for distriktutvikling

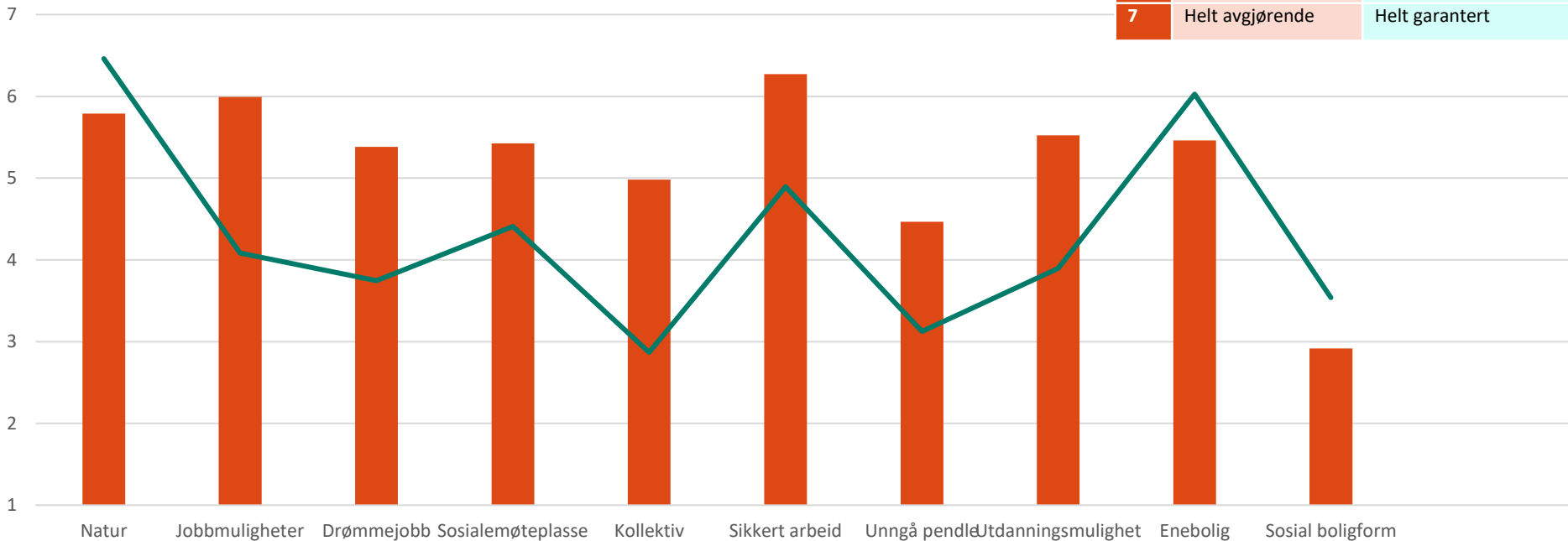
- Mange jobbmuligheter
- Å ha drømmejobben
- En sikker arbeidsplass
- Å unngå å pendle for jobb
- Å få bruke det jeg er god til
- Digitale verktøy for å kunne jobbe hvor som helst
- Mulighet til å stige raskt i gradene på jobb

- Gode kommunale tjenester som skole, barnehage og helse
- Gode offentlige tjenester som sykehus, NAV og politi
- Kort avstand til matbutikk
- Et variert utvalg i matbutikken
- Et godt kulturtilbud
- Et godt kollektivtransporttilbud
- Gode utdanningsmuligheter for (framtidige) barn
- Et variert fritidstilbud
- Gode utdanningsmuligheter

- Lett tilgang til naturen
- Å bo i en enebolig med egen hage og garasje
- Å bo i en bolig der noen rom og områder, som hage og garasje og gjesterom, blir eid og brukt i fellesskap med andre i nabolaget
- Å bruke kort tid på komme meg til jobb, hente i barnehage, handle osv.
- Å ha mulighet til å leve bærekraftig
- Tilgang til gode sosiale møteplasser
- Et levende sentrum med for eksempel, kulturtilbud, cafe og butikker
- Å gi mine (framtidige) barn et godt oppvekstmiljø

- Å være godt kjent med lokalsamfunnet
- Et trygt nettverk
- Mange jevnaldrende i nærheten
- Et godt sosialt liv
- Å leve i et samfunn med lite press om å lykkes på alle fronter
- Å få være meg selv fullt ut

Gap mellom viktig og sannsynlig

	Verdiskala	Konsekvens-skala
1	Helt uviktig	Helt usannsynlig
2	Uviktig	Meget sannsynlig
3	Litt uviktig	Litt usannsynlig
4	Verken/eller	Verken/eller
5	Litt viktig	Litt sannsynlig
6	Viktig	Meget sannsynlig
7	Helt avgjørende	Helt garantert

Unge som ønsker å bosette seg i en distriktskommune har større tro på at de vil:

- Få brukt det de er gode til
- Få drømmejobben
- Få et godt sosialt liv
- Få være seg selv fullt ut
- Kunne gi (framtidige) barn et godt oppvekstmiljø
- Ha lett tilgang til natur

«Det viktigste å få frem er kvalitetene som dyrkes i distriktskommunene. Hvor kreative og åpne folk i distriktene er, og hvor viktig det er at dette blir tatt vare på og prioritert.»

«Distriktene er det siste stedet en burde dra til for å være seg selv. Janteloven dominerer, og det er en uting å skille seg ut. Utvalget er dårlig på det meste, og du har ingen mulighet til å unnsnippe mobbere (som det er mange av) fordi det er de samme folka på skolen, på svømmingen, på fotballen, på dansingen, på teateret, på friidretten, OSV.»

- Kjærlighet til eller avsmak for hjemsted skapes tidlig.
- Se arbeid for gode oppvekstmiljø og oppvekstsvilkår som en del av langsiktig rekrutteringsarbeid.
- Synliggjør jobbmuligheter

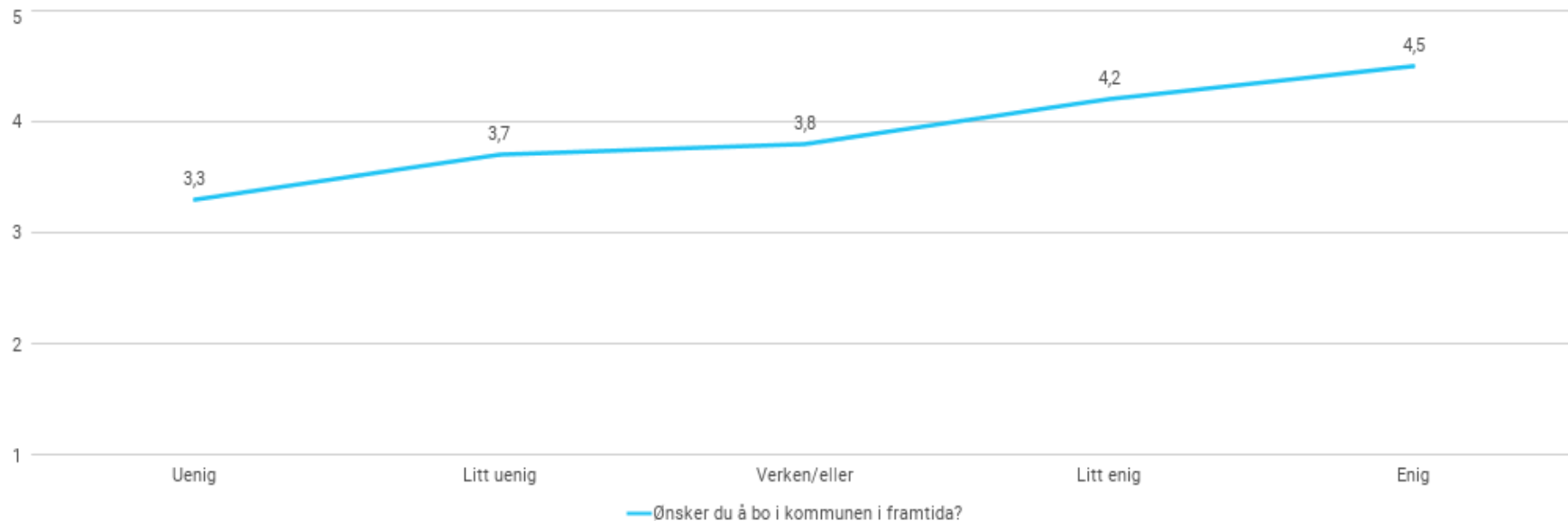

Foto: Lena Johnsen

De som bor her i dag

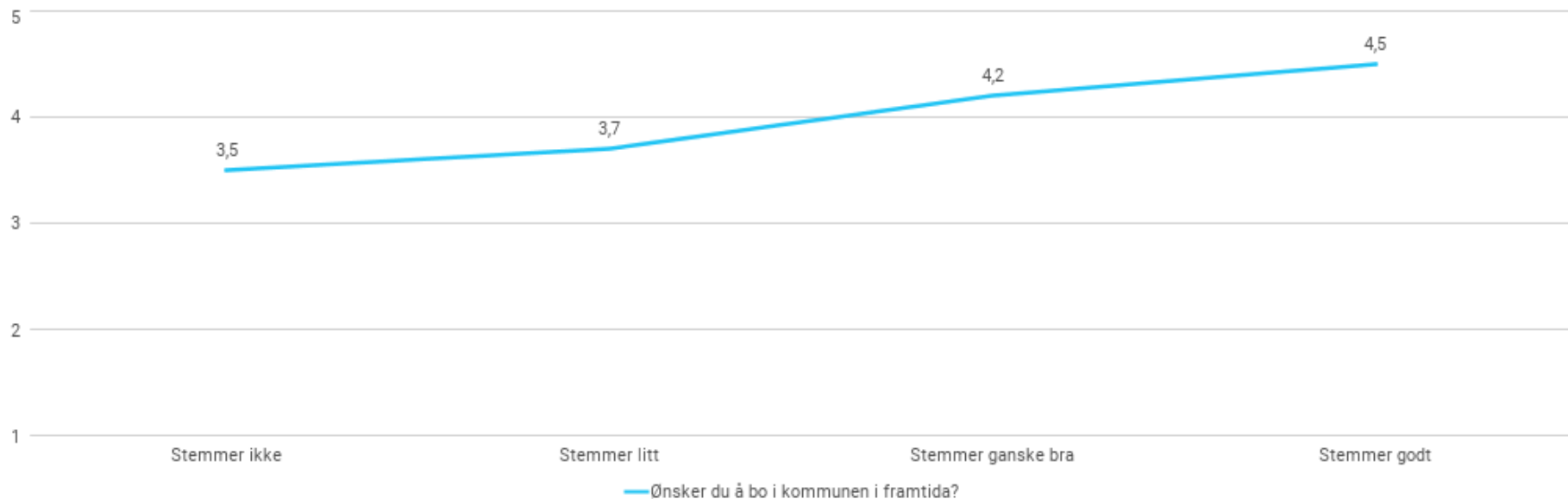
Ønsker du å bo i kommunen i framtida? Henger sammen **jobbmuligheter**.

«Drømmejobben (jobben jeg ønsker meg mest) finnes i kommunen»

Ønsker du å bo i kommunen i framtida? Henger sammen med ivaretatt **boligønske**.

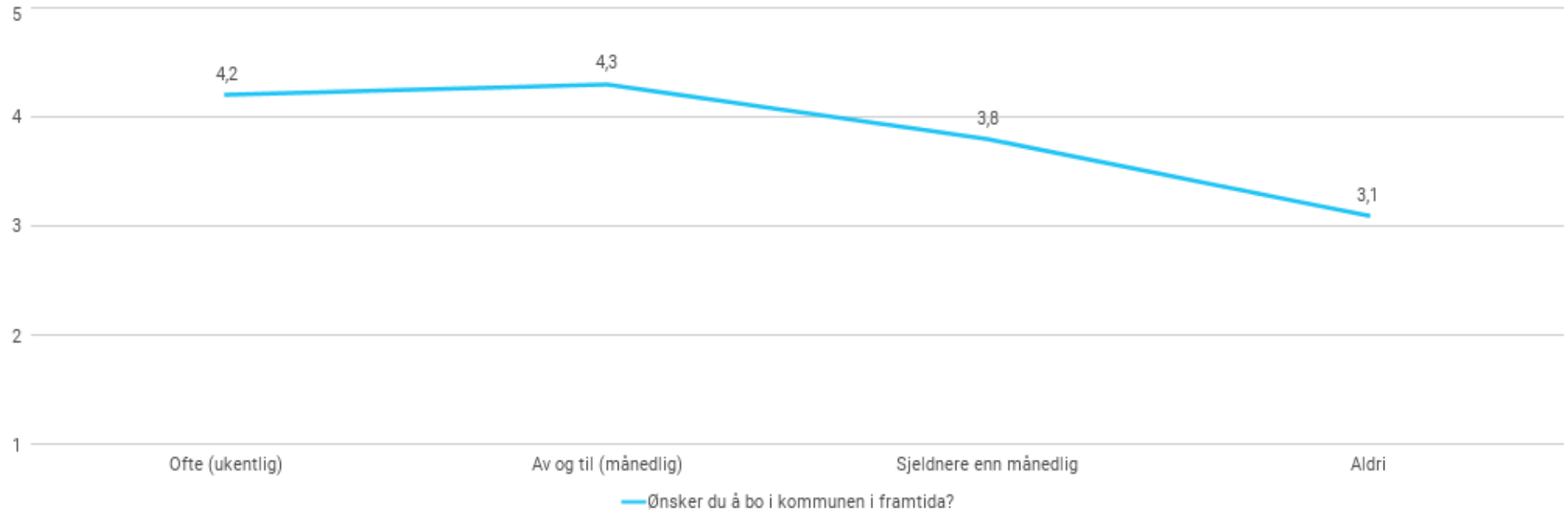
«Jeg har den boligen jeg ønsker meg»

Ønsker du å bo i kommunen i framtida?

Henger sammen med **deltagelse**

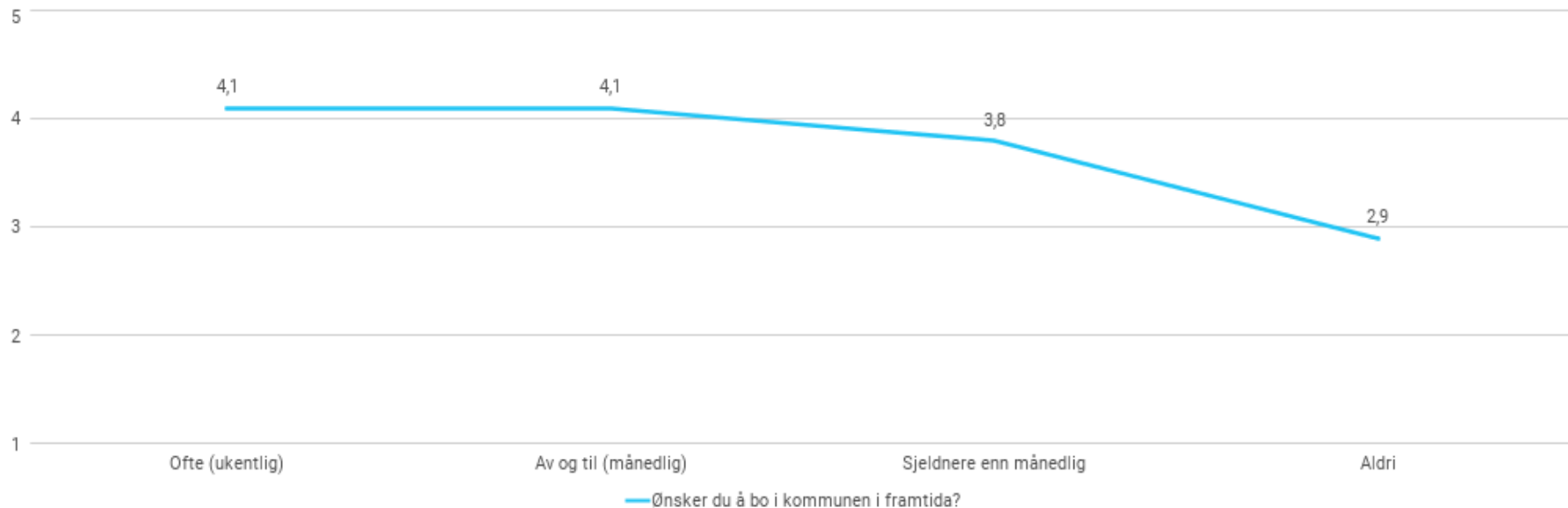
«Jeg deltar i organisert sosial aktivitet (formalisert i frivillige lag og organisasjoner)»

Ønsker du å bo i kommunen i framtida?

Henger sammen med **deltagelse**

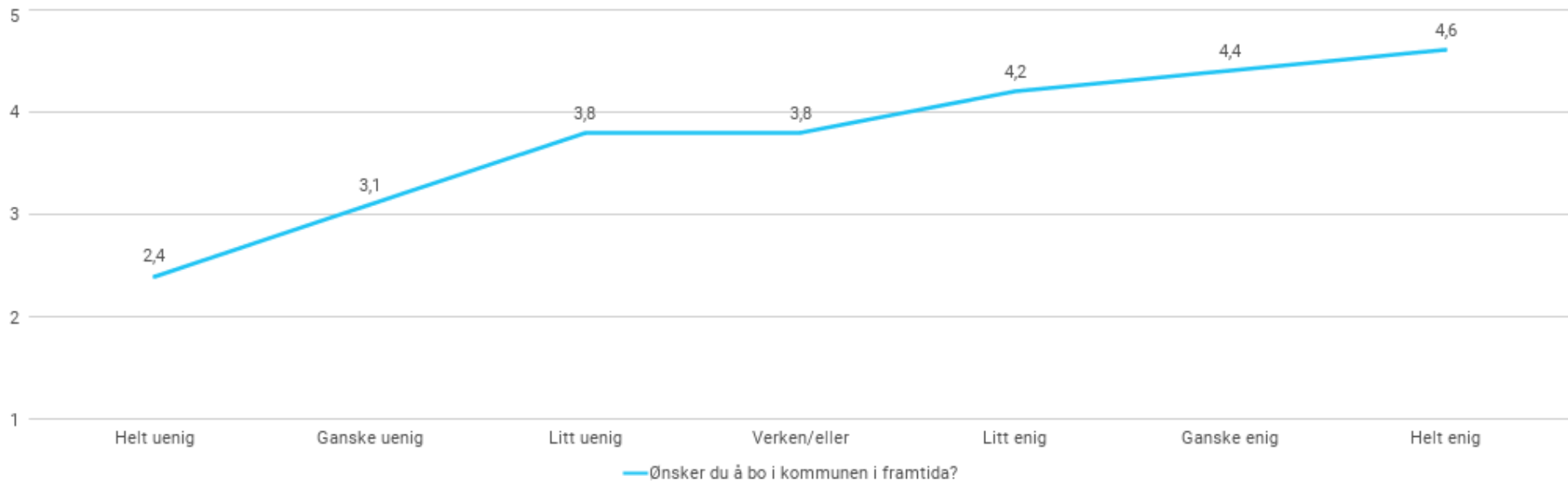
«Jeg deltar i **uorganisert sosial aktivitet**»

Ønsker du å bo i kommunen i framtida?

Henger sammen med kommunen som del av egen **identitet**.

«Jeg har mye til felles med i andre som bor i kommunen»

Innvandrere som målgruppe

Distriktssenteret
Kompetansesenter for distriktutvikling

Distrikts-Norge har vært avhengig av tilflytting fra utlandet for å opprettholde bosetting. Arbeid for å inkludere og beholde innvandrere krever ekstra innsats

Frøya er et samfunn avhengig av innvandrere

Foto: SalMar

Gode grep for å få folk til å bli:

- Satser på familier og gir tilbud om fast jobb
- Norskundervisning i samarbeid med lokal vekstbedrift
- Utstrakt bruk av startlån som en del av boligarbeidet
- Språkkafé og morsmålsdager på biblioteket
- Velforeinger, grendelag og idrettslag er samarbeidspartnere

Åre lykkes med å beholde nye innbyggere – nøkkelen er vilje!

Foto: Åre kommun

– Folk som kommer, har en drivkraft når de har kommet seg hit. Vi skaffer motor på den, slik at folk fortsetter å bruke sin drivkraft.

Mattias Sjölundh,
Enhetschef Inflytterservice
i Åre kommune

Slik kan du rigge en tilflyttertjeneste

En kommunal tilflyttertjeneste kan bidra til å bremse befolkningsnedgang ved at flere av de som har kommet velger å bli boende fremfor å flytte videre. Dersom kommunen lykkes, klarer de å utnytte sitt handlingsrom til å skape god utvikling.

Namsskogan kommune på studietur til Åre. Foto: Distriktsenteret

Faser	
1. Innsikt i kommunens situasjon →	Målet med denne artikkelen er at du som leder eller fagperson får kunnskap og verktøy som gjør deg bedre rustet til å koordinere og lede et utviklingsarbeid som resulterer i ny praksis for å beholde nye innbyggere.
2. Planlegge →	
3. Politisk og administrativ behandling →	Denne artikkelen tar for seg hvordan en distriktskommune kan etablere en velfungerende tilflyttertjeneste med mange lokale medspillere. Det handler ikke om et enkelt vedtak eller å opprette en stilling, men et langsiktig arbeid for å etablere en tjeneste som hele kommunen – både i og utenfor rådhuset – står samlet om.
4. Utvikle og organisere →	
5. Kontrakt med næringsliv, frivillighet og innbyggere →	
6. Realisere →	Lokalt handlingsrom til å påvirke egen utvikling

Oppsummert...

I arbeid med å rekruttere kvalifisert arbeidskraft må det samtidig legges vekt på arbeid for at de som blir rekruttert skal få et sted å bo, og bli en del av lokalsamfunnet.

De som lykkes jobber på flere felt samtidig.

Næringsutvikling, stedsutvikling, boligutvikling og inkludering av tilflyttere henger godt sammen.

For tilflyttere med svak stedstilhørighet er det ekstra viktig å jobbe for at de skal få nettverk og bli en del av lokalsamfunnet. Det er spesielt viktig for innvandrere og de som ikke har et nettverk i kommunen fra før.

Kommunen alene kan ikke gjøre jobben - de som lykkes involverer målgruppa og samarbeider med næringsliv, frivillighet og innbyggere.

Å jobbe med attraktivitet handler om å få fram kvaliteter og muligheter i egen region. Det har en verdi i seg selv fordi det påvirker innbyggerne sin oppfatning av hjemstedet sitt.

Du blir aldri ferdig med å gjøre kommunen og lokalsamfunnet til et bedre sted å bo. Godt arbeid med å skape og styrke stedstilhørigheten kommer alle innbyggerne til gode.

Obs!

Målretting av utviklingsarbeidet

Vi har en lang liste med aktuelle saker, men utfordringen er å prioritere slik at vi kan målrette arbeidet. Vi blir løpende etter alle initiativene vi blir bombardert med.

Sitat fra kommunaldirektør

Se mer på www.distriktssenteret.no

Takk for oppmerksomheten!